

LpT. 9.03.2010

Ł Komisja 9.03

ICP/PP 9.03

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, 5 marca 2010 r.

Jolanta Fedak

DSR-I-0702-1-2-UŻ/09

**Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej**

W odpowiedzi na pismo z dnia 16 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia opinii dodatkowej do projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (druk senacki nr 743) (BPS/KU-034/269-3/743/10/10), uprzejmie przesyłam w załączeniu przedmiotową opinię.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'P. Zientarski'.

Opinia dodatkowa
do senackiego projektu ustawy
o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (druk senacki nr 743)

Celem projektowanej ustawy o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (druk senacki nr 743) jest wprowadzenie zmian uwzględniających wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 września 2009 r. (sygn. akt P 46/07).

Proponowane przez autorów w projekcie ustawy zmiany polegają na rezygnacji z zatrzymywania prawa jazdy dłużnikom alimentacyjnym. Jednak takie rozwiązanie, jak podano w poprzedniej opinii do przedmiotowego projektu, nie jest jedynym możliwym na gruncie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Dnia 22 stycznia 2010 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przesłało pismem (znak:DSR-I-702-1-1-UŻ/09) opinię do senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (druk senacki nr 743).

Podniesiono w niej, że Trybunał Konstytucyjny zakwestionował obecną konstrukcję zatrzymywania prawa jazdy dłużnikom alimentacyjnym ze względu na brak możliwości odwołania się od ustalonego przez gminę stanu faktycznego będącego przesłanką zatrzymania prawa jazdy oraz nieproporcjonalność tego środka względem zamierzonego celu.

Nie kwestionowano konieczności wprowadzenia zmian do ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentacji, jednak podniesiono, że zmiany te powinny polegać na udoskonaleniu obecnych rozwiązań.

Obecnie trwają w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej prace na przygotowaniu projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów uwzględniającym powyższe kwestie.

Zgodnie z powyższymi założeniami, realizacja zasady proporcjonalności zostanie osiągnięta poprzez ograniczenie instytucji zatrzymania prawa jazdy do wyjątkowych sytuacji. Prawo jazdy zatrzymywane będzie po spełnieniu dodatkowego warunku – w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Jest to taki sam okres, po którego upływie komornik składa, w myśl art. 1086 § 4 k.p.c., wniosek do Krajowego Rejestru Sądowego o wpis dłużnika do rejestru dłużników niewypłacalnych.

Prawo jazdy nie będzie ponadto zatrzymywane w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny, choćby częściowo, wywiązuje się ze zobowiązań alimentacyjnych dzięki pracy, której wykonywanie wymaga posiadania prawa jazdy. Przez częściowe wywiązywanie z obowiązku alimentacyjnego będzie należało uznać zaspokajanie wierzytelności z tytułu alimentów (bieżących lub zaległych) w wysokości odpowiadającej minimum 30% kwoty zasądzonych miesięcznie alimentów. Ustalenie pułapu na niższym poziomie może prowadzić do zachowań zmierzających do obejścia prawa. Ponadto biorąc pod uwagę wysokość przeciętnie zasądzonych alimentów (ok. 500 zł dla dzieci bądź rodziny) wykonywanie przez pracującego zawodowo dłużnika alimentacyjnego zobowiązania w takiej wysokości nie powinno stanowić trudności.

Wprowadzony zostanie również szczególny tryb postępowania w przypadku zatrzymywania prawa jazdy gwarantujący dłużnikowi alimentacyjnemu możliwość odwołania się od decyzji organu właściwego dłużnika, na podstawie której starosta następnie zatrzymuje prawo jazdy dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nastąpi wszczęcie postępowania administracyjnego, o którym dłużnik alimentacyjny, jako strona, zostanie poinformowany.

Następnie zostanie wydana wobec dłużnika alimentacyjnego, przez organ właściwy dłużnika, decyzja administracyjna „o uznaniu dłużnika za uchylającego się od alimentacji”.

Od decyzji administracyjnej wydanej przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta będzie służyło dłużnikowi alimentacyjnemu odwołanie w trybie administracyjnym do samorządowego kolegium odwoławczego.

Samorządowe kolegium odwoławcze rozpatrzy zasadność wydania takiej decyzji na podstawie zebranego przez urząd gminy materiału dowodowego.

W przypadku, gdy decyzja administracyjna stanie się ostateczna lub prawomocna wójt, burmistrz lub prezydent miasta skieruje do starosty wnioski o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu oraz wnioski do prokuratora o ściganie przestępstwa niealimentacji.

Tak skonstruowany mechanizm pozwoli na uwzględnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego poprzez realizację zasady proporcjonalności i wprowadzenie instancji odwoławczej od decyzji gminy oraz umożliwi zachowanie samej instytucji zatrzymywania prawa jazdy, jako instrumentu dyscyplinującego dłużników alimentacyjnych.

Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wkrótce trafi do uzgodnień zewnętrznych i konsultacji społecznych.

Po przyjęciu powyższych założeń przez Radę Ministrów, konstrukcją poszczególnych przepisów prawnych zajmie się Rządowe Centrum Legislacji.

Wobec powyższego podtrzymać należy stanowisko wyrażone w opinii przesłanej dnia 22 stycznia br., zgodnie z którą proponowane przez Senat zmiany do ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie zasługują na aprobatę.

